

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019438	CEIP A Guía	Moaña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Comunicación e representación da realidade	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	12
7.2. Actividades complementarias	13
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	14
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	14
9. Outros apartados	15

1. Introducción

Estamos ante unha aula de 4º Educación Infantil. O grupo está formado por un total de 9 nenos e nenas con idades comprendidas entre 2 e 3 anos. O centro está contextualizado nunha zona costeira, onde o principal medio económico das familias é o mar.

A programación da área de Comunicación e Representación da Realidade recolle os elementos curriculares que se traballarán ao longo do curso de 4º de EI co fin máximo de promover nas nenas e nenos as capacidades que lles permitan comezar a desenvolver ferramentas para comunicarse e interpretar a realidade a través de diferentes linguaxes e formas de expresión como medio para construír a súa identidade, representar a realidade e relacionarse coa contorna e coas demais persoas que a habitan.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por tarefas, actividades e exercicios. Consideramos fundamental seguir respetando o principio de globalidade á hora de deseñar situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares para favorecer aprendizaxes significativas.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable a diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán coma centro de interese orientativo, pero que cada mestra ou mestre poderá adaptar a un tema máis concreto, sempre favorecendo que xurdan dos intereses das nenas e nenos.

A temporalización dos proxectos propostos é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada mestra ou da realidade da aula. Atoparemos un proxecto anual titulado "Campaña solidaria dende o CEIP A Guía" ao longo dos tres trimestres, e unha unidade didáctica en cada trimestre.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Manifestar interese por interactuar en situacións cotiás a través da exploración e do uso do seu repertorio comunicativo para expresar as súas necesidades e intencións e para responder ás esixencias da contorna.	1	1				1		
OBX2 - Interpretar e comprender mensaxes e representacións apoiándose en coñecementos e recursos da súa propia experiencia para responder ás demandas da contorna e construír novas aprendizaxes.	1	1			1			
OBX3 - Producir mensaxes de maneira eficaz, persoal e creativa utilizando diferentes linguaxes, descubriendo os códigos de cada unha delas e explorando as súas posibilidades expresivas para responder a diferentes necesidades comunicativas.	1		1	1			1	1
OBX4 - Participar por iniciativa propia en actividades relacionadas con textos escritos, mostrando interese e curiosidade por comprender a súa funcionalidade e algunhas das súas características.	1	1		1				

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX5 - Valorar a diversidade lingüística e dialectal presente na súa contorna, así como outras manifestacións culturais, para enriquecer as súas estratexias comunicativas e a súa bagaxe cultural.	1			1				1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIP A GUÍA	Esta unidade traballarase ao longo de todo o curso xa que se trata dun tema transversal de gran interese para traballar dende as aulas, onde terán un papel fundamental as familias do centro por ter na contorna do centrom moitas asociacións e entidades solidarias. Atoparemos actividades relacionadas co desenvolvemento do corpo e o manexo de útiles. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que se repite ao longo do curso para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado, ao mesmo tempo que se observan os elementos presentes no noso entorno, e os cambios que sofren os mesmos.	100	X	X	X
2	SOMOS PROTAGONISTAS	Nesta unidade didáctica coñeceremos o noso propio corpo e o dos demais, introducindo progresivamente o coñecemento do esquema corporal e o enriquecemento do mesmo. Ademais investigaremos a historia do noso nome, os compoñentes da nosa familia, os nosos gustos e intereses...Tamén traballaremos as letras que construen o nos nome, contabilizándoas, coñecendo as vogais e outras palabras que soan igual. Esta plantexada para o primeiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.	60	X		
3	OS CARACOIS	Como a nosa aula é o aula dos Caracois, decidimos investigar sobre estes animais que atopamos na nosa	60		X	

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
3	OS CARACOIS	<p>contorna. Investigamos sobre o seu hábitat, a relación cos seres humanos, buscaremos información sobre a forma de desprazarse, a súa alimentación ou reprodución, as partes do seu corpo....</p> <p>Esta plantexada para o segundo trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado.</p> <p>Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que sirva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60		X	
4	¿CANTO MEDIMOS?	<p>Partindo da base do coñecemento da identidade persoal, nesta unidade traballaremos a medida, a través de diferentes medicións partindo do noso corpo con unidades de medida e empregando elementos da contorna, pegadas dos animais que representan o ciclo de infantil no noso centro.</p> <p>Esta plantexada para o terceiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado.</p> <p>Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que sirva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIP A GUÍA	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Manifesta interese por comunicarse con persoas adultas e coas /cos iguais	TI
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese pola lingua estranxeira para relacionarse, e polos seus aspectos culturais básicos.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese no uso do Inglés, en rutinas e situacións cotiás a través de rimas, cancións... así como empregando estratexias de comunicación non verbal.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.1 - Percibir, identificar e discriminar sons da lingua aumentando o seu repertorio comunicativo e adquirindo progresivamente unha maior precisión.	Recoñece e produce os diferentes sons da lingua	
CA5.3 - Gozar compartindo a escoita e a lectura de textos literarios.	Mostra interese polos textos escritos presentes no seu contorno.	
CA6.1 - Percibir, identificar e discriminar sons.	Percibe, identifica e discrimina algúns sons.	
CA7.3 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións plásticas, artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Explora as posibilidades plásticas e creativas de diversos materiais, útiles, soportes...	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Repertorio comunicativo e elementos da comunicación non verbal. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Utilización da linguaxe oral en situacións cotiás e as súas funcións: conversacións, xogos de interacción social e expresión de vivencias. - Escoita e comprensión de lecturas en voz alta nas dúas linguas cooficiais, como fonte de pracer e aprendizaxe compartida. - Establecemento de vínculos afectivos e lúdicos cos textos literarios. - A biblioteca de centro e de aula como recurso de aproximación á literatura. - Escoita atenta de narracións e instrucións lidas por outras persoas. - Discriminación de sons e identificación da fonte sonora. - Exploración das posibilidades sonoras, expresivas e creativas da voz e do corpo. - Intención expresiva de producións plásticas e pictóricas. - Achegamento a diferentes formatos e soportes de expresión plásticos e visuais.

UD	Título da UD	Duración
2	SOMOS PROTAGONISTAS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Participar de maneira activa e axustada, espontánea e respectuosa coas diferenzas individuais en situacións comunicativas de diverso tipo.	Fala con intención de comunicarse co resto de persoas	TI
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese pola lingua estranxeira para relacionarse, e polos seus aspectos culturais básicos.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese no uso do Inglés, en rutinas e situacións cotiás a través de rimas, cancións... así como empregando estratexias de comunicación non verbal.	
CA5.1 - Identificar algunha das características textuais e paratextuais mediante a indagación acompañada en textos de uso social libres de todo tipo de prexuízos e estereotipos.	Mostra interese polos textos escritos presentes no seu contorno	
CA6.2 - Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando diferentes instrumentos, recursos ou técnicas.	Interpretar propostas dramáticas e musicais utilizando e explorando algúns instrumentos, recursos ou técnicas.	
CA6.3 - Valorar as producións dos demais de forma crítica, respectuosa e empática.	Valorar as producións dos demais adoptando unha atitude de silencio.	
CA8.2 - Axustar harmonicamente o seu movemento ao dos demais e ao espazo como forma de expresión corporal libre, manifestando interese e iniciativa.	Participa activamente e goza en actividades de dramatización, xogo simbólico, dramático e outros xogos de expresión corporal.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Comunicación interpersonal: empatía e asertividade. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Os contos tradicionais como elemento transmisor de cultura e xerador de debates con relación a estereotipos de xénero. - Descubrimento das propiedades sonoras dos obxectos cotiás da súa contorna e dos instrumentos. - Utilización de sons para a interpretación e a creación musical. - Vivencia do xesto e do movemento como recursos corporais para a expresión, a comunicación e o intercambio afectivo.

UD	Título da UD	Duración
3	OS CARACOIS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
--------------------------------	-------------------------------	-----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.3 - Descubrir e utilizar o vocabulario propio das linguas cooficiais mostrando interese polo seu uso.	Amosa interese pola adquisición e uso de novo vocabulario das linguas cooficiais.	TI
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese pola lingua estranxeira para relacionarse, e polos seus aspectos culturais básicos.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese no uso do Inglés, en rutinas e situacións cotiás a través de rimas, cancións... así como empregando estratexias de comunicación non verbal.	
CA6.4 - Expresar emocións, ideas e pensamentos a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	Expresar emocións a través de manifestacións artísticas e culturais, gozando do proceso creativo.	
CA6.5 - Expresar gustos, preferencias e opinións sobre distintas manifestacións artísticas, explicando as emocións que produce o seu gozo.	Expresar algunha preferencia ou gusto sobre distintas manifestacións artísticas.	
CA9.1 - Interactuar de maneira virtual familiarizándose co uso de diferentes medios e ferramentas dixitais.	Amosa interese pola familiarización do uso das novas tecnoloxías no proceso de ensinanza-aprendizaxe	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A lingua galega como parte da identidade da nosa comunidade autónoma. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Achegamento a propostas musicais en distintos formatos: escoitar, cantar, bailar e tocar. - O código musical: o son, o silencio e as súas calidades. - Recoñecemento da intención expresiva nas producións musicais e/ou sonoras. - Función educativa dos dispositivos e elementos tecnolóxicos da súa contorna.

UD	Título da UD	Duración
4	¿CANTO MEDIMOS?	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
--------------------------------	-------------------------------	-----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Interpretar as mensaxes transmitidas mediante representacións ou manifestacións artísticas, tamén en formato dixital, recoñecendo a intencionalidade do emisor e mostrando unha actitude curiosa e responsable.	Recoñece que os signos escritos (artísticos, dixitais..) comunican e expresan información	TI
CA2.5 - Relacionarse coas demais persoas a través da fala empregando as expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais.	Participa activamente nas conversas da aula	
CA2.6 - Relacionarse con normalidade a través da fala na pluralidade lingüística e cultural da súa contorna, manifestando interese por outras linguas, etnias e culturas.	Amosa interese pola lingua estranxeira para relacionarse, e polos seus aspectos culturais básicos.	
CA2.7 - Participar en interaccións comunicativas en lingua estranxeira relacionadas con rutinas e situacións cotiás.	Amosa interese no uso do Inglés, en rutinas e situacións cotiás a través de rimas, cancións... así como empregando estratexias de comunicación non verbal.	
CA4.3 - Desenvolver as habilidades grafomotrices do alumnado progresando no control e precisión.	Exerce a presión axeitada no trazo	
CA6.6 - Interpretar musicalmente mensaxes expresadas noutras linguaxes (oral, plástica, gráfica, escrita e corporal), indagando nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	Interpretar musicalmente mensaxes expresadas nalgunha das linguaxes oral, plástica, escrita ou corporal, indagando nas posibilidades expresivas que ofrecen as transferencias entre elas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Convencións sociais do intercambio lingüístico en situacións comunicativas que potencien o respecto e a igualdade: atención, escoita activa, quendas de diálogo e alternancia. - Emprego de fórmulas ou expresións que responden ás súas necesidades ou intereses. - Aproximación á lingua estranxeira. Elementos para unha comunicación funcional básica. - Fórmulas e expresións de convencións sociais básicas que regulan as relacións interpersoais. - Diferenciación entre as formas escritas e outras formas de expresión gráfica. - Dominio progresivo do trazo a través da grafomotricidade como medio de expresión e comunicación. - Aprecio da escoita musical como fonte de gozo. - Respecto polas producións alleas. - Identificación das funcións da linguaxe musical: comunicativa, representativa e lúdico-creativa.

4.1. Concrecións metodolóxicas

No tocante ao aspecto metodolóxico, esta Programación Didáctica ten como referentes metodolóxicos ás liñas de actuación reflectidas no currículo, as cales se levarán a cabo ao longo do curso.

As UD están deseñadas para que o seu desenvolvemento permita o traballo da totalidade dos contidos do currículo, así como dos elementos transversais, dos obxetivos da etapa. Ademais están pensadas para a consecución do logro de cada un dos criterios de avaliación establecidos ou, alomenos, dos mínimos de consecución correspondentes, así como a progresiva adquisición das competencias clave.

A intervención na aula partirá dun enfoque globalizador, establecendo conexións entre os coñecementos previos e os aspectos a traballar para poder representar a realidade como un todo, pois deste xeito é como mellor a perciben os alumnos/as. Debemos considerar que son as nenas e nenos os que constrúen, modifican, enriquecen e diversifican os seus esquemas, por este motivo consideramos a concepción constructivista da intervención pedagóxica como a máis axeitada.

Favoreceremos deste xeito:

- Aprendizaxes significativas partindo das necesidades, intereses e características do alumnado.
- Unha aprendizaxe activa potenciando a súa autonomía.
- Un clima de seguridade e confianza establecendo normas e organizando espazos cálidos, estéticos e funcionais.
- Unha aprendizaxe lúdica tendo en conta a importancia do xogo, que é unha actividade propia desta etapa e será un elemento fundamental na aprendizaxe.
- Unha aprendizaxe individualizada e socializadora.
- A colaboración coas familias a través de contactos informais, a axenda escolar, a participación conxunta en obradoiros...

O método de traballo de aula é o baseado no traballo por PROXECTOS, pero non será o único, xa que tamen alternaremos OBRADOIROS (tanto a nivel de aula, como a nivel de centro ou interniveis), e o traballo por RECANTOS, sendo este último o que rixe a nosa xornada escolar diaria.

No que respecta á aprendizaxe da Lectoescritura, en El realizaremos unha aproximación á mesma. Seguiremos o método constructivista, polo que non chamamos as letras polo seu nome, senón que traballaremos a asociación fonema-grafema. Priorizaremos o traballo dos prerrequisitos motores, respetando o ritmo do alumnado e as súas necesidades, referente a aspectos coma a direccionalidade, a pulsión tónica, a coordinación visomotora e a motricidade fina.

A modo preventivo teremos un Obradoiro de Estimulación da Linguaxe Oral (PELO) onde avaliaremos as posibles dificultades da linguaxe dende idades temperás.

En canto á distribución ESPACIAL, a aula estará distribuída por RECANTOS, dentro dos cales haberá material específico co que pretendemos non só alcanzar os obxetivos plantexados, senón tamén atender as necesidades do alumnado partindo sempre de actividades manipulativas e lúdicas.

Polo que respecta á organización TEMPORAL, será flexible atendendo as necesidades do alumnado. Para favorecer a incorporación do alumnado ao ámbito escolar, estableceremos unha serie de rutinas diarias que lles axuden a saber o que van facer durante o día (estarán expostas na assemblea, nun lugar ben visible mediante pictogramas), o cal favorecerá a súa seguridade.

Ao longo das xornadas o alumnado vivenciará diferentes formas de agrupamento: gran grupo (assemblea, obradoiros, contacontos...), pequeno grupo (recantos, actividades tarefa...), individual (traballo de afianzamento de contidos...), grupos mixtos (nos obradoiros semanais...)

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais funxibles, non funxibles e recursos humanos

Os recursos Humanos que empregaremos ao longo de todo o curso escolar ademais dos mestres de aula, especialistas, PT e AL, solicitaremos a colaboración de persoas da contorna (traballadores de diferentes asociación de axuda á comunidade, de ONGs, voluntarios, as familias, persoal do concello e doutras dependencia que nos poidan resultar de interese para a práctica educativa.

No aula tamén empregaremos os recursos presentes nos recantos como son o ordenador, a mesa de luz, a Beebot, a pantalla dixital, a mesa de experimentación, e outros materiais específicos dos recantos para poder realizar as tarefas nos mesmos como letras, construcións, xogos de mesa quebracabezas material para o xogo simbólico, elementos naturais, animais, bonecos, coches, etc.

Dentro do material funxible englobamos as temperas, os papeis de cores, as cartolinas, os lapis, gomas, ceras, rotuladores, plastilina, etc; e do material non funxible, facemos referencia as tesoiras, os pinces, as esponxas, punzóns, alfombrillas....

A aula ten moito espazo polo que os recantos contan con amplas zonas de traballo, xogo e experimentación. Dentro do aula temos un aseo no que cada nena e neno ten un espazo persoal con colgador para a roupa e colgador onde colocar a súa toalla. Na aula contamos cunha pantalla dixital que permite que os nenos e nenas se acheguen as Tecnoloxías da Información e a Comunicación empregandoa para facer buscas relacionadas cos proxectos como buscas de información, de imaxes ou de páxinas de interese, entre outros recursos.

O ordenador do aula conta con software libre, libre Office, entre outros. Os altofalantes están en bo estado para a reprodución auditiva.

A maiores o alumnado deberá traer os luns un material específico como son: o mandilón, toalla, bolsa de tea, mochila, merenda, auga e axenda escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Na avaliación inicial farei a recollida dos datos máis destacados do proceso de desenvolvemento do alumnado (informes anteriores do neno/a, observación directa do pequeno/a, datos recollidos na reunión do Equipo Educativo, datos recollidos na entrevista individual coa familia..)

Esta avaliación, levarase a cabo ao longo de todo o período lectivo para establecer uns criterios claros do nivel mínimo da clase xeral e de cada alumno /a en particular.

A partir dos datos obtidos tratarase co DO e co resto do equipo docente que imparte docencia na miña aula na primeira sesión de avaliación para poder convir o modo de intervención daquelas posibles dificultades atopadas, especialmente das que precisen persoal docente adicional e/ou solicitude ao DO.

Toda esta información recollerase nunha tabla de control e nunha acta de avaliación inicial, onde aparecen todas as persoas presentes nesa reunión.

Ademais, esta avaliación será global, continua e formativa, partindo sempre do que saben os nenos e as nenas do proceso de aprendizaxe que estamos levando a cabo, e do que queremos saber do mesmo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade; de forma que, o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado polo mestre/a.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa

6. Medidas de atención á diversidade

A Programación de Aula debe dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de todo o grupo-clase e de cada alumna e alumno en particular. Con este obxectivo, iremos realizando axustes no proceso de aprendizaxe, de modo que cada alumno/a poida acadar os obxectivos propostos participando da dinámica xeral da aula.

Agora ben, a atención á diversidade non só vai dirixida a aqueles alumnos/as que amosan dificultades salientables de aprendizaxe. E teremos sempre en conta que todos os alumnos e alumnas presentan diferenzas, xa sexa en estilos de aprendizaxe, en niveis de maduración, etc.

As medidas adoptadas deben ser unha resposta a todos e cada un dos alumnos/as e teñen que ser respectuosas coas súas características persoais.

Partindo destas premisas, suxírense, para cumprir coa atención á diversidade:

- Propostas de actividades con diversos graos de realización (reforzo e ampliación).
- Actividades diversas para traballar un mesmo contido.
- Diferentes tipos de agrupamentos na resolución das actividades: gran grupo, pequeno grupo e individual.
- Actividades que teñan aplicación na vida cotiá.
- Propostas que favorezan a expresión directa, a reflexión, a expresión e a comunicación.
- Contidos de aprendizaxe tratados de forma globalizada.
- Propostas de avaliación inicial ante un novo proceso de ensino-aprendizaxe.
- Utilización de procedementos e instrumentos de avaliación variados e diversos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Colaboración con diferentes ONGs solidarias	X			
ET.2 - Coidado da contorna e dos seres vivos	X		X	X
ET.3 - Educación Igualitaria e da Diversidade	X			
ET.4 - Obradoiro de Hábitos de control corporal		X		
ET.5 - Obradoiro de HHSS (Educación emocional e en valores)	X	X	X	X
ET.6 - Educación para a paz			X	
ET.7 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable		X	X	
ET.8 - Obradoiros con diferentes asociacións	X			X

Observacións:

Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das áreas da etapa, a comprensión da lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento traballaranse en todas as áreas. De igual modo, desde todas as áreas promoverase a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a paz, a educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable e a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de persoas relacionadas con ONGs, entidades solidarias .	Ao longo das diferentes unidades didácticas invitaremos aos familiares expertos na materia que estemos investigando. Ademais de participar nas diferentes propostas de actividades relacionadas con estas investigacións.	X	X	X
Contacontos	Ao longo das unidades didácticas teremos a visita das familias para contarnos contos, ou de outros expertos na materia, e tamén o propio alumnado de primaria do centro.		X	
Saídas ao campo ou aos redores do centro	Sairemos a recoñecer e observar a contorna, e a recoller elementos naturais relacionados coas nosas unidades.			X
Obradoiros	As familias, xunto co alumnado realizará diferentes obradoiros (decoración, elaboración de disfraces, manualidades...)	X	X	X
Conmemoracións e festas	A Comunidade Educativa poderá planificar e participar en diferentes celebracións ao longo do curso	X	X	X
Obradoiros de emocións	No primeiro trimestre realizamos dúas sesións de loga. Ademais, o último venres de cada mes realizamos obradoiros de HHSS	X	X	X
Saídas de fin de curso	Actividade de convivencia con todo o centro e lúdica para celebrar o final do curso e coñecer a contorna.			X
Saída a un centro, entidade ou organización solidaria	Realizaremos actividades prácticas e lúdicas de observación e colaboración con diferentes entidades da contorna que traballen aspectos relacionados coa solidariedade.	X	X	X
Elaboración dunha revista escolar	No obradoiro de expresión escrita realizaremos diferentes tarefas que formarán parte dunha revista escolar	X	X	X
O caranvexo	Elaboraremos un telexornal co concello e con todos os centros de Moaña.	X	X	
Programas de Radio	Realizaremos sinxelos programas de radio para favorecer a vocalización, a pronunciación, os tempos de espera...		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Deseño das actividades adecuadas ao alumnado.
Elementos curriculares presentes nas actividades.
Instrumentos de avaliación eficaces e adecuados.
Temporalización de actividades adecuada.
Metodoloxía empregada
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación.
Empréganse diversos recursos didácticos.
Medidas de atención á diversidade
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias.
Outros
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe.

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso posibilitando modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación se valorará a través da realización dunha rúbrica na que se puntuarán os indicadores citados anteriormente.

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ao rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019438	CEIP A Guía	Moaña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Crecedemento en harmonía	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	9
4.2. Materiais e recursos didácticos	10
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	11
6. Medidas de atención á diversidade	11
7.1. Concreción dos elementos transversais	12
7.2. Actividades complementarias	12
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	13
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	14
9. Outros apartados	14

1. Introducción

Estamos ante unha aula de 4º Educación Infantil. O grupo está formado por un total de 9 nenos e nenas con idades comprendidas entre 2 e 3 anos. O centro está contextualizado nunha zona costeira, onde o principal medio económico das familias é o mar.

A programación da área de Crecemento en Harmonía recolle os elementos curriculares que se traballarán ao longo do curso de 4º de EI co fin máximo de que os nenos e nenas coñezan, dominen e coiden o seu propio corpo. Ademais do desenvolvemento da súa propia imaxe, autonomía e identidade persoal.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por tarefas, actividades e exercicios. Consideramos fundamental seguir respetando o principio de globalidade á hora de deseñar situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares para favorecer aprendizaxes significativas.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable a diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán coma centro de interese orientativo, pero que cada mestra ou mestre poderá adaptar a un tema máis concreto, sempre favorecendo que xurdan dos intereses das nenas e nenos.

A temporalización dos proxectos propostos é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada mestra ou da realidade da aula. Atoparemos un proxecto anual titulado "Campaña solidaria dende o CEIP A Guía" ao longo dos tres trimestres, e unha unidade didáctica en cada trimestre.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Progresar no coñecemento e no control do seu corpo e na adquisición de distintas estratexias, adecuando as súas accións á realidade da contorna dunha maneira segura para construír unha autoimaxe axustada e positiva.	1				1	1	1	
OBX2 - Recoñecer, manifestar e regular progresivamente as súas emocións expresando necesidades e sentimentos para lograr o benestar emocional e a seguridade afectiva	1	1			1	1	1	1
OBX3 - Adoptar modelos, normas e hábitos, desenvolvendo a confianza nas súas posibilidades e sentimentos de logro para promover un estilo de vida saudable e ecosocialmente responsable			1	1		1	1	1
OBX4 - Establecer interaccións sociais en condicións de igualdade, valorando a importancia da amizade, do respecto e da empatía para construír a súa propia identidade baseada en valores democráticos e de respecto aos dereitos humanos						1	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIP A GUIA	<p>Esta unidade traballarase ao longo de todo o curso xa que se trata dun tema transversal de gran interese para traballar dende as aulas, onde terán un papel fundamental as familias do centro por ter na contorna do centrom moitas asociacións e entidades solidarias. Atoparemos actividades relacionadas co desenvolvemento do corpo e o manexo de útiles. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademáis de todo aquilo que se repite ao longo do curso para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado, ao mesmo tempo que se observan os elementos presentes no noso entorno, e os cambios que sofren os mesmos.</p>	100	X	X	X
2	SOMOS PROTAGONISTAS	<p>Nesta unidade didáctica coñeceremos o noso propio corpo e o dos demais, introducindo progresivamente o coñecemento do esquema corporal e o enriquecemento do mesmo. Ademais investigaremos a historia do noso nome, os compoñentes da nosa familia, os nosos gustos e intereses... Tamén traballaremos as letras que construen o nos nome, contabilizándoas, coñecendo as vogais e outras palabrras que soan igual. Esta plantexada para o primeiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademáis de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60	X		
3	OS CARACOIS	<p>Como a nosa aula é o aula dos Caracois, decidimos investigar sobre estes animais que atopamos na nosa contorna. Investigamos sobre o seu hábitat, a relación cos seres humanos, buscaremos información sobre a forma de desprazarse, a súa alimentación ou reprodución, as partes do seu corpo.... Esta plantexada para o segundo trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademáis de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60		X	

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	CANTO MEDIMOS?	<p>Partindo da base do coñecemento da identidade persoal, nesta unidade traballaremos a medida, a través de diferentes medicións partindo do noso corpo con unidades de medida e empregando elementos da contorna, pegadas dos animais que representan o ciclo de infantil no noso centro. Esta plantexada para o terceiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado.</p> <p>Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que sirva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIP A GUIA	100

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Progresa na representación completa do esquema corporal	TI
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participa activamente en xogos espontáneos e dirixidos.	
CA2.4 - Identificar e expresar as súas necesidades e sentimentos axustando progresivamente o control das súas emocións.	Progresa na xestión dos seus sentimentos e emocións	
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Progresa na xestión das súas emocións e sentimentos.	
CA3.6 - Resolver con iniciativa e autonomía actividades da vida cotiá, colaborar en tarefas e aceptar as normas.	Actúa con iniciativa e autonomía en actividades da vida cotiá.	
CA4.7 - Desenvolver destrezas e habilidades para a xestión de conflitos de forma positiva propoñendo alternativas creativas e tendo en conta o criterio doutras persoas.	Progresa na resolución de conflitos	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Avance e control progresivo da motricidade fina. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Estratexias para a resolución de conflitos e para o desenvolvemento da resiliencia. - Rutinas: planificación secuenciada das accións para resolver unha tarefa; normas de comportamento social na comida, o descanso, a hixiene e os desprazamentos, etc. - Xestión do seu comportamento en función das necesidades das outras persoas e das normas de funcionamento do grupo, dereitos, responsabilidades e comportamentos sociais, camiñando progresivamente cara á autorregulación das súas accións.

UD	Título da UD	Duración
2	SOMOS PROTAGONISTAS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Nomea as partes do corpo sobre si mesma/o e sobre as outras persoas	TI
CA1.2 - Recoñecer, identificar e representar o corpo na súa globalidade e nas súas diferentes partes mostrando un nivel de detalle acorde á súa idade ou estado madurativo, chegando a interiorizar paulatinamente o seu esquema corporal	Progresa na representación completa do esquema corporal	
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Interpreta a realidade a traves dos sentidos	
CA1.5 - Coordinar e controlar ou seu corpo, as súas posibilidades motrices e adaptalo ás características dos obxectos, á acción e á vida cotiá, mostrando un variado repertorio motriz	Controla o corpo en movemento, adaptando a resposta motriz ás dimensións e elementos do espazo.	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participa activamente en xogos espontáneos e dirixidos.	
CA2.3 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais.	Participa activamente en xogos espontáneos e dirixidos	
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Progresa na xestión dos seus sentimentos e emocións	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.3 - Identificar situacións de risco e actuar coherentemente ante elas, aceptando as normas.	Identifica situacións de risco	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Imaxe global e segmentaria do corpo: características individuais e percepción dos cambios físicos. Autoimaxe positiva e axustada ante os demais. - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - Adquisición das nocións básicas de orientación e coordinación de movementos ¿control progresivo da coordinación, ton, equilibrio e desprazamentos¿ co fin de adquirir autonomía na realización das tarefas. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Aceptación e valoración axustada e positiva da súa persoa, confiando nas súas posibilidades e recoñecendo as limitacións propias. - Valoración da necesidade de desenvolverse en espazos saudables identificando as condicións que os caracterizan. Colaboración no mantemento de ambientes limpos e ordenados. - Identificación de situacións perigosas adoptando comportamentos axeitados na prevención de accidentes e enfermidades.

UD	Título da UD	Duración
3	OS CARACOIS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Progresa na representación completa do esquema corporal	TI
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participa activamente en xogos espontáneos e dirixidos.	
CA1.7 - Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando positivamente a diversidade	Identifica diferenzas entre as persoas e adopta posturas non discriminatorias	
CA2.2 - Manifestar sentimentos de seguridade persoal na participación en xogos e nas diversas situacións da vida cotiá, confiando nas propias posibilidades e mostrando iniciativa.	Manifesta sentimentos de seguridade persoal nas situacións da vida cotiá.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Progresa na xestión dos seus sentimentos e emocións	
CA4.4 - Relacionarse de maneira asertiva, con tolerancia e eficacia coas persoas coas que interacciona nas súas rutinas diarias e nas súas actividades cotiás.	Relaciónase de maneira tolerante coas persoas coas que interactúa	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Identificación e respecto das diferenzas, así como a aceptación da súa imaxe corporal e da propia identidade. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - Estratexias para desenvolver a seguridade en si mesmo, o recoñecemento das súas posibilidades e a asertividade respectuosa cara aos demais. - A diversidade familiar. Familia, escola e outros contextos socioemocionais. Identificación e diferenciación como primeiros grupos sociais de pertenza e interacción. Outros grupos sociais de pertenza: características, funcións e servizos.

UD	Título da UD	Duración
4	CANTO MEDIMOS?	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Progresar no coñecemento do seu corpo axustando accións e reaccións e desenvolvendo o equilibrio, a percepción sensorial e a coordinación no movemento	Nomea as partes do corpo sobre si mesma/o e sobre as outras persoas	TI
CA1.3 - Recoñecer as percepcións sensoriais propioceptivas e exteroceptivas captadas a través dos sentidos verbalizando as sensacións que producen	Interpreta a realidade a través dos sentidos	
CA1.6 - Participar en contextos de xogo dirixido e espontáneo axustándose ás súas posibilidades persoais e mostrando destrezas motoras e habilidades manipulativas cada vez máis axustadas	Participa activamente en xogos espontáneos e dirixidos.	
CA1.8 - Manexar diferentes obxectos, útiles e ferramentas en situacións de xogo e na realización de tarefas cotiás, mostrando un control progresivo e de coordinación de movementos de carácter fino	Presenta unha axeitada motricidade fina.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.5 - Adquirir un nivel mínimo de tolerancia á frustración e ser capaz de adaptar o seu comportamento a diferentes situacións.	Progresa na xestión dos seus sentimentos e emocións	
CA2.8 - Participar con iniciativa en xogos e actividades colectivas relacionándose con outras persoas con actitudes de afecto e empatía, aceptando as diferenzas individuais e evitando todo tipo de discriminación.	Acepta as súas posibilidades durante o xogo	
CA4.5 - Reproducir condutas, accións ou situacións a través do xogo simbólico en interacción cos seus iguais, identificando e rexeitando todo tipo de estereotipos.	Participa ans actividades de xogo simbólico orientadas á identificación de todo tipo de estereotipos	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Exploración e control do corpo, recoñecendo progresivamente as súas características e posibilidades para chegar á toma de conciencia do esquema corporal e das súas posibilidades expresivas. - Coñecemento do corpo e da contorna a través dos sentidos e das súas funcións. Implicacións da discapacidade sensorial ou física na vida cotiá. - Participación no xogo como actividade pracenteira e fonte de aprendizaxe. Interiorización paulatina das normas de xogo. Dominio activo do ton e a postura en función das características dos obxectos, accións e situacións. - Identificación, verbalización e expresión de sentimentos, emocións, vivencias, preferencias e intereses propios e das demais persoas. - O xogo como ferramenta de exploración persoal. - Habilidades socioafectivas e de convivencia: comunicación de sentimentos e emocións e pautas básicas de convivencia que inclúan o respecto á igualdade e o rexeitamento de calquera tipo de discriminación.

4.1. Concrecións metodolóxicas

No tocante ao aspecto metodolóxico, esta Programación Didáctica ten como referentes metodolóxicos ás liñas de actuación reflectidas no currículo, as cales se levarán a cabo ao longo do curso.

As UD están deseñadas para que o seu desenvolvemento permita o traballo da totalidade dos contidos do currículo, así como dos elementos transversais, dos obxetivos da etapa. Ademais están pensadas para a consecución do logro de cada un dos criterios de avaliación establecidos ou, alomenos, dos mínimos de consecución correspondentes, así como a progresiva adquisición das competencias clave.

A intervención na aula partirá dun enfoque globalizador, establecendo conexións entre os coñecementos previos e os aspectos a traballar para poder representar a realidade como un todo, pois deste xeito é como mellor a perciben os alumnos/as. Debemos considerar que son as nenas e nenos os que constrúen, modifican, enriquecen e diversifican os seus esquemas, por este motivo consideramos a concepción constructivista da intervención pedagóxica como a máis axeitada.

Favoreceremos deste xeito:

- Aprendizaxes significativas partindo das necesidades, intereses e características do alumnado.
- Unha aprendizaxe activa potenciando a súa autonomía.
- Un clima de seguridade e confianza establecendo normas e organizando espazos cálidos, estéticos e funcionais.
- Unha aprendizaxe lúdica tendo en conta a importancia do xogo, que é unha actividade propia desta etapa e será un elemento fundamental na aprendizaxe.
- Unha aprendizaxe individualizada e socializadora.
- A colaboración coas familias a través de contactos informais, a axenda escolar, a participación conxunta en obradoiros...

O método de traballo de aula é o baseado no traballo por PROXECTOS, pero non será o único, xa que tamen alternaremos OBRADOIROS (tanto a nivel de aula, como a nivel de centro ou interniveis), e o traballo por RECANTOS, sendo este último o que rixe a nosa xornada escolar diaria.

No que respecta á aprendizaxe da Lectoescritura, en El realizaremos unha aproximación á mesma. Seguiremos o método constructivista, polo que non chamamos as letras polo seu nome, senón que traballaremos a asociación fonema-grafema. Priorizaremos o traballo dos prerequisites motores, respetando o ritmo do alumnado e as súas necesidades, referente a aspectos coma a direccionalidade, a pulsión tónica, a coordinación visomotora e a motricidade fina.

A modo preventivo teremos un Obradoiro de Estimulación da Linguaxe Oral (PELO) onde avaliaremos as posibles dificultades da linguaxe dende idades temperás.

En canto á distribución ESPACIAL, a aula estará distribuída por RECANTOS, dentro dos cales haberá material específico co que pretendemos non só alcanzar os obxetivos plantexados, senón tamén atender as necesidades do alumnado partindo sempre de actividades manipulativas e lúdicas.

Polo que respecta á organización TEMPORAL, será flexible atendendo as necesidades do alumnado. Para favorecer a incorporación do alumnado ao ámbito escolar, estableceremos unha serie de rutinas diarias que lles axuden a saber o que van facer durante o día (estarán expostas na assemblea, nun lugar ben visible mediante pictogramas), o cal favorecerá a súa seguridade.

Ao longo das xornadas o alumnado vivenciará diferentes formas de agrupamento: gran grupo (assemblea, obradoiros, contacontos...), pequeno grupo (recantos, actividades tarefa...), individual (traballo de afianzamento de contidos...), grupos mixtos (nos obradoiros semanais...)

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais funxibles, non funxibles e recursos humanos

Os recursos Humanos que empregaremos ao longo de todo o curso escolar ademais dos mestres de aula, especialistas, PT e AL, solicitaremos a colaboración de persoas da contorna (traballadores de diferentes asociación de axuda á comunidade, de ONGs, voluntarios, as familias, persoal do concello e doutras dependencia que nos poidan resultar de interese para a práctica educativa.

No aula tamén empregaremos os recursos presentes nos recantos como son o ordenador, a mesa de luz, a Beebot, a pantalla dixital, a mesa de experimentación, e outros materiais específicos dos recantos para poder realizar as tarefas nos mesmos como letras, construcións, xogos de mesa quebracabezas material para o xogo simbólico, elementos naturais, animais, bonecos, coches, etc.

Dentro do material funxible englobamos as temperas, os papeis de cores, as cartolinas, os lapis, gomas, ceras, rotuladores, plastilina, etc; e do material non funxible, facemos referencia as tesoiras, os pinceis, as esponxas, punzóns, alfombrillas....

A aula ten moito espazo polo que os recantos contan con amplas zonas de traballo, xogo e experimentación. Dentro do aula temos un aseo no que cada nena e neno ten un espazo persoal con colgador para a roupa e colgador onde colocar a súa toalla. Na aula contamos cunha pantalla dixital que permite que os nenos e nenas se acheguen as Tecnoloxías da Información e a Comunicación empregandoa para facer buscas relacionadas cos proxectos como buscas de información, de imaxes ou de páxinas de interese, entre outros recursos.

O ordenador do aula conta con software libre, libre Office, entre outros. Os altofalantes están en bo estado para a reprodución auditiva.

A maiores o alumnado deberá traer os luns un material específico como son: o mandilón, toalla, bolsa de tea, mochila, merenda, auga e axenda escolar.

O aula é moi espaciosa polo que o espacio establecido para os recantos é o óptimo. Dentro do aula temos un aseo incluído no que cada neno e nena teñen o seu espazo persoal. O encerado dixital permite proxectar e interactuar con ela tactilmente pero hai que estar calibrándoa continuamente.

O ordenador do aula conta con software libre, libre Office, entre outros. Os altofalantes están en bo estado para a reprodución auditiva.

A maiores o alumnado deberá traer os luns un material específico como son: o mandilón, toalla, bolsa de tea, mochila, merenda, auga e axenda escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Na avaliación inicial farei a recollida dos datos máis destacados do proceso de desenvolvemento do alumnado (informes anteriores do neno/a, observación directa do pequeno/a, datos recollidos na reunión do Equipo Educativo, datos recollidos na entrevista individual coa familia..)

Esta avaliación, levarase a cabo ao longo de todo o periodo lectivo para establecer uns criterios claros do nivel mínimo da clase xeral e de cada alumno /a en particular.

A partir dos datos obtidos tratarase co DO e co resto do equipo docente que imparte docencia na miña aula na primeira sesión de avaliación para poder convir o modo de intervención daquelas posibles dificultades atopadas, especialmente das que precisen persoal docente adicional e/ou solicitude ao DO.

Toda esta información recollerase nunha tabla de control e nunha acta de avaliación inicial, onde aparecen todas as persoas presentes nesa reunión.

Ademáis, esta avaliación será global, continua e formativa, partindo sempre do que saben os nenos e as nenas do proceso de aprendizaxe que estamos levando a cabo, e do que queremos saber do mesmo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade de forma que, o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado polo mestre/a.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa

6. Medidas de atención á diversidade

A Programación de Aula debe dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de todo o grupo-clase e de cada alumna e alumno en particular. Con este obxectivo, iremos realizando axustes no proceso de aprendizaxe, de modo que cada alumno/a poida acadar os obxectivos propostos participando da dinámica xeral da aula.

Agora ben, a atención á diversidade non só vai dirixida a aqueles alumnos/as que amosan dificultades salientables de aprendizaxe. E teremos sempre en conta que todos os alumnos e alumnas presentan diferenzas, xa sexa en estilos de aprendizaxe, en niveis de maduración, etc.

As medidas adoptadas deben ser unha resposta a todos e cada un dos alumnos/as e teñen que ser respectuosas coas súas características persoais.

Partindo destas premisas, suxírense, para cumprir coa atención á diversidade:

- Propostas de actividades con diversos graos de realización (reforzo e ampliación).
- Actividades diversas para traballar un mesmo contido.
- Diferentes tipos de agrupamentos na resolución das actividades: gran grupo, pequeno grupo e individual.
- Actividades que teñan aplicación na vida cotiá.
- Propostas que favorezan a expresión directa, a reflexión, a expresión e a comunicación.
- Contidos de aprendizaxe tratados de forma globalizada.
- Propostas de avaliación inicial ante un novo proceso de ensino-aprendizaxe.
- Utilización de procedementos e instrumentos de avaliación variados e diversos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Colaboración con diferentes ONGs solidarias	X			
ET.2 - Coidado da contorna e dos seres vivos	X		X	X
ET.3 - Educación Igualitaria e da Diversidade	X	X	X	X
ET.4 - Obradoiro de Hábitos de control corporal		X		
ET.5 - Obradoiro de HHSS (Educación emocional e en valores)	X	X	X	X
ET.6 - Educación para a paz		X		
ET.7 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable		X	X	
ET.8 - Obradoiros con diferentes asociacións	X			X

Observacións:

Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das áreas da etapa, a comprensión da lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento traballaranse en todas as áreas. De igual modo, desde todas as áreas promoverase a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a paz, a educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable e a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de persoas relacionadas con ONGs, entidades solidarias .	Ao longo das diferentes unidades didácticas invitaremos aos familiares expertos na materia que estemos investigando. Ademais de participar nas diferentes propostas de actividades relacionadas con estas investigacións.	X	X	X
Contacontos	Ao longo das unidades didácticas teremos a visita das familias para contarnos contos, ou de outros expertos na materia, e tamén o propio alumnado de primaria do centro.		X	
Saídas ao campo ou aos redores do centro	Sairemos a recoñecer e observar a contorna, e a recoller elementos naturais relacionados coas nosas unidades.			X
Obradoiros	As familias, xunto co alumnado realizará diferentes obradoiros (decoración, elaboración de disfraces, manualidades...)	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoracións e festas	A Comunidade Educativa poderá planificar e participar en diferentes celebracións ao longo do curso	X	X	X
Obradoiros de emocións	No primeiro trimestre realizamos dúas sesións de loga. Ademais, o último venres de cada mes realizamos obradoiros de HHSS	X	X	X
Saídas de fin de curso	Actividade de convivencia con todo o centro e lúdica para celebrar o final do curso e coñecer a contorna.			X
Elaboración dunha revista escolar	No obradoiro de expresión escrita realizaremos diferentes tarefas que empregaremos para elaborar co alumando a nosa propia revista escolar.	X	X	X
O caranvexo	Elaboraremos un telexornal co Concello e con todos os centros de Moaña.que queiran participar.	X	X	
Programa de radio	Realizaremos sinxelos programas de radio para favorecer a vocalización e a adquisición de novo vocabulario		X	
Saída a un centro, entidade ou organización solidaria	Realizaremos actividades prácticas e lúdicas de observación e colaboración con diferentes entidades da contorna que traballen aspectos relacionados coa solidariedade.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
O deseño das actividades foron adecuadas ao alumnado
Elementos curriculares presentes nas actividades.
Instrumentos de avaliación eficaces e adecuados.
Temporalización de actividades adecuada.
Metodoloxía empregada
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación.
Empréganse diversos recursos didácticos.
Medidas de atención á diversidade
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades.

Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias.
Outros
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe.

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso posibilitando modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación se valorará a través da realización dunha rúbrica na que se puntuarán os indicadores citados anteriormente.

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ao rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019438	CEIP A Guía	Moaña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Descubrimiento e exploración da contorna	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	8
4.2. Materiais e recursos didácticos	9
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	10
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	10
6. Medidas de atención á diversidade	10
7.1. Concreción dos elementos transversais	11
7.2. Actividades complementarias	11
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	12
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	13
9. Outros apartados	13

1. Introducción

Estamos ante unha aula de 4º de Educación Infantil. O grupo está formado por un total de 9 nenos e nenas con idades comprendidas entre 2 e 3 anos. O centro está contextualizado nunha zona costeira, onde o principal medio económico das familias é o mar.

A programación da área de Descubrimento e Exploración da Contorna no curso de 4º de EI ten como finalidade a construción e o coñecemento afianzado do medio físico, natural e social como un todo integrado, así como as súas interrelacións, favorecendo actitudes de respecto e valoración a través dunha visión sostible do entorno.

O fin da área estará ben vinculado cun enfoque coeducativo e estimulador das emocións, así como coa promoción dunha actitude crítica e creativa.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por tarefas, actividades e exercicios. Consideramos fundamental seguir respetando o principio de globalidade á hora de deseñar situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares para favorecer aprendizaxes significativas.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable a diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán coma centro de interese orientativo, pero que cada mestra ou mestre poderá adaptar a un tema máis concreto, sempre favorecendo que xurdan dos intereses das nenas e nenos.

A temporalización dos proxectos propostos é orientativa e poderá ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada mestra ou da realidade da aula. Atoparemos un proxecto anual titulado "Campaña solidaria dende o CEIO A Guía" ao longo dos tres trimestres e un en cada trimestre.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar as características de materiais, obxectos e coleccións e establecer relacións entre eles, mediante a exploración, a manipulación sensorial, o manexo de ferramentas sinxelas e o desenvolvendo das destrezas lóxico-matemática para descubrir e crear unha idea cada vez máis complexa do mundo.	1		1	1	1		1	
OBX2 - Desenvolver, de maneira progresiva, os procedementos do método científico e as destrezas do pensamento computacional, a través de procesos de observación e manipulación de obxectos, para iniciarse na interpretación da contorna e responder de forma creativa ás situacións e aos retos que se presenten.	1		1	1	1		1	
OBX3 - Recoñecer elementos e fenómenos da natureza amosando interese polos hábitos que inciden sobre ela para apreciar a importancia do uso sostible, o coidado e a conservación da contorna na vida das persoas.	1			1				1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar as características e funcións dos grupos e organizacións da comunidade, apreciando algúns elementos significativos propios da cultura galega como base para a construción da identidade social desde o coñecemento e a valoración das particularidades do mundo circundante.	1	1		1		1		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIO A GUÍA	Esta unidade traballarase ao longo de todo o curso xa que se trata dun tema transversal de gran interese para traballar dende as aulas, onde terán un papel fundamental as familias do centro por ter na contorna do centrom moitas asociacións e entidades solidarias. Atoparemos actividades relacionadas co desenvolvemento do corpo e o manexo de útiles. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que se repite ao longo do curso para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado, ao mesmo tempo que se observan os elementos presentes no noso entorno, e os cambios que sofren os mesmos.	100	X	X	X
2	SOMOS PROTAGONISTAS	Nesta unidade didáctica coñeceremos o noso propio corpo e o dos demais, introducindo progresivamente o coñecemento do esquema corporal e o enriquecemento do mesmo. Ademais investigaremos a historia do noso nome, os compoñentes da nosa familia, os nosos gustos e intereses... Tamén traballaremos as letras que construen o nos nome, contabilizándoas, coñecendo as vogais e outras palabras que soan igual. Esta plantexada para o primeiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado. Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.	60	X		

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	SOMOS PROTAGONISTAS		60	X		
3	OS CARACOIS	<p>Como a nosa aula é o aula dos Caracois, decidimos investigar sobre estes animais que atopamos na nosa contorna.</p> <p>Investigamos sobre o seu hábitat, a relación cos seres humanos, buscaremos información sobre a forma de desprazarse, a súa alimentación ou reprodución, as partes do seu corpo....</p> <p>Esta plantexada para o segundo trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado.</p> <p>Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60		X	
4	CANTO MEDIMOS?	<p>Partindo da base do coñecemento da identidade persoal, nesta unidade traballaremos a medida, a través de diferentes medicións partindo do noso corpocon unidades de medida e empregando elementos da contorna, pegadas dos animais que representan o ciclo de infantil no noso centro.</p> <p>Esta plantexada para o terceiro trimestre, podendo sempre ampliarse dependendo do interese do alumnado.</p> <p>Terán cabida nesta unidade todas as actividades que realizaremos de movemento e control do corpo, motricidade fina, coordinación óculo-manual, ademais de todo aquilo que serva para favorecer as aprendizaxes máis básicas e elementais por parte do alumnado.</p>	60			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	CAMPAÑA SOLIDARIA DENDE O CEIO A GUÍA	100

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Emprega a acción de contar como estratexia para a obtención dun dato numérico	TI
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Ordena as accións máis relevantes do día	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Gústalle participar nos proxectos e pequenas investigacións que se fan na aula.	
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Observa o medio natural, formula interrogantes e busca explicacións.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Recoñece e participa nas festas populares que se celebran na súa contorna.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafa. Situacións nas que se fai necesario medir. - Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario... - Estratexias de planificación, organización ou autorregulación de tarefas. Iniciativa na procura de acordos ou consensos na toma de decisións. - Resolución de situacións problemáticas empregando diferentes magnitudes. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - Os seres vivos e as súas características. - A familia e os distintos modelos familiares. A súa estrutura e os seus membros.

UD	Título da UD	Duración
2	SOMOS PROTAGONISTAS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
--------------------------------	-------------------------------	-----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.1 - Identificar as situacións cotiás nas que é preciso medir e cuantificar utilizando o corpo ou outros materiais e ferramentas para efectuar as medidas.	Emprega en situacións significativas , sistemas de medición convencionais, partindo inicialmente do seu propio corpo	TI
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Diferencia e describe consecuencias de fenómenos atmosféricos habituais (sol, choiva, xeo...)	
CA4.2 - Valorar a importancia das relacións sociais coas persoas da súa contorna.	Gústalle compartir momentos lúdicos coas persoas da súa contorna	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Modelo de control de variables. Estratexias e técnicas de investigación: ensaio-erro, observación, experimentación, formulación e comprobación de hipóteses, realización de preguntas, manexo e procura en distintas fontes de información. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - A escola. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.

UD	Título da UD	Duración
3	OS CARACOIS	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.8 - Recoñecer e utilizar as nocións temporais básicas ordenando temporalmente feitos referidos á súa propia vida e accións cotiás.	Emprega o calendario para sinalar feitos significativos da súa vida.	TI
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Amósase conciliador /a cando xorde un conflito.	
CA3.6 - Valorar a necesidade de coidar e de respectar os seres vivos.	Valora a utilidade e importancia dos animais e as plantas para os seres humanos	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Adquisición do concepto de tempo nas actividades cotiás e a súa organización: antes-despois, día-noite, estacións, ciclos, calendario... - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Os seres vivos e as súas características.

Contidos
- Respecto e protección do medio natural. Respecto polo patrimonio cultural presente no medio físico.

UD	Título da UD	Duración
4	CANTO MEDIMOS?	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Asocia as figuras xeométricas coas formas presentes no seu contorno.	TI
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Amósase conciliador/a cando xorde un conflito	
CA4.2 - Valorar a importancia das relacións sociais coas persoas da súa contorna.	Gústalle compartir momentos lúdicos coas persoas da súa contorna	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima.

4.1. Concrecións metodolóxicas

No tocante ao aspecto metodolóxico, esta Programación Didáctica ten como referentes metodolóxicos ás liñas de actuación reflectidas no currículo, as cales se levarán a cabo ao longo do curso.

As UD están deseñadas para que o seu desenvolvemento permita o traballo da totalidade dos contidos do currículo, así como dos elementos transversais, dos obxetivos da etapa. Ademais están pensadas para a consecución do logro de cada un dos criterios de avaliación establecidos ou, alomenos, dos mínimos de consecución correspondentes, así como a progresiva adquisición das competencias clave.

A intervención na aula partirá dun enfoque globalizador, establecendo conexións entre os coñecementos previos e os aspectos a traballar para poder representar a realidade como un todo, pois deste xeito é como mellor a perciben os alumnos/as. Debemos considerar que son as nenas e nenos os que constrúen, modifican, enriquecen e diversifican os seus esquemas, por este motivo consideramos a concepción constructivista da intervención pedagóxica como a máis axeitada.

Favoreceremos deste xeito:

- Aprendizaxes significativas partindo das necesidades, intereses e características do alumnado.
- Unha aprendizaxe activa potenciando a súa autonomía.
- Un clima de seguridade e confianza establecendo normas e organizando espazos cálidos, estéticos e funcionais.
- Unha aprendizaxe lúdica tendo en conta a importancia do xogo, que é unha actividade propia desta etapa e será un elemento fundamental na aprendizaxe.
- Unha aprendizaxe individualizada e socializadora.
- A colaboración coas familias a través de contactos informais, a axenda escolar, a participación conxunta en

obradoiros...

O método de traballo de aula é o baseado no traballo por PROXECTOS, pero non será o único, xa que tamen alternaremos OBRADOIROS (tanto a nivel de aula, como a nivel de centro ou interniveis), e o traballo por RECANTOS, sendo este último o que rixe a nosa xornada escolar diaria.

No que respecta á aprendizaxe da Lectoescritura, en El realizaremos unha aproximación á mesma. Seguiremos o método constructivista, polo que non chamamos as letras polo seu nome, senón que traballaremos a asociación fonema-grafema. Priorizaremos o traballo dos prerrequisitos motores, respetando o ritmo do alumnado e as súas necesidades, referente a aspectos coma a direccionalidade, a pulsión tónica, a coordinación visomotora e a motricidade fina.

A modo preventivo teremos un Obradoiro de Estimulación da Linguaxe Oral (PELO) onde avaliaremos as posibles dificultades da linguaxe dende idades temperás.

En canto á distribución ESPACIAL, a aula estará distribuída por RECANTOS, dentro dos cales haberá material específico co que pretendemos non só alcanzar os obxetivos plantexados, senón tamén atender as necesidades do alumnado partindo sempre de actividades manipulativas e lúdicas.

Polo que respecta á organización TEMPORAL, será flexible atendendo as necesidades do alumnado. Para favorecer a incorporación do alumnado ao ámbito escolar, estableceremos unha serie de rutinas diarias que lles axuden a saber o que van facer durante o día (estarán expostas na asemblea, nun lugar ben visible mediante pictogramas), o cal favorecerá a súa seguridade.

Ao longo das xornadas o alumnado vivenciará diferentes formas de agrupamento: gran grupo (asamblea, obradoiros, contacontos...), pequeno grupo (recantos, actividades tarefa...), individual (traballo de afianzamento de contidos...), grupos mixtos (nos obradoiros semanais...)

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Materiais funxibles, non funxibles e recursos humanos

Os recursos Humanos que empregaremos ao longo de todo o curso escolar ademais dos mestres de aula, especialistas, PT e AL, solicitaremos a colaboración de persoas da contorna (traballadores de diferentes asociación de axuda á comunidade, de ONGs, voluntarios, as familias, persoal do concello e doutras dependencia que nos poidan resultar de interese para a práctica educativa.

No aula tamén empregaremos os recursos presentes nos recantos como son o ordenador, a mesa de luz, a Beebot, a pantalla dixital, a mesa de experimentación, e outros materiais específicos dos recantos para poder realizar as tarefas nos mesmos como letras, construcións, xogos de mesa quebracabezas material para o xogo simbólico, elementos naturais, animais, bonecos, coches, etc.

Dentro do material funxible englobamos as temperas, os papeis de cores, as cartolinas, os lapis, gomas, ceras, rotuladores, plastilina, etc; e do material non funxible, facemos referencia as tesoiras, os pinces, as esponxas, punzóns, alfombrillas....

A aula ten moito espazo polo que os recantos contan con amplas zonas de traballo, xogo e experimentación. Dentro do aula temos un aseo no que cada nena e neno ten un espazo persoal con colgador para a roupa e colgador onde colocar a súa toalla. Na aula contamos cunha pantalla dixital que permite que os nenos e nenas se acheguen as Tecnoloxías da Información e a Comunicación empregandoa para facer busquedas relacionadas cos proxectos como buscas de información, de imaxes ou de páxinas de interese, entre outros recursos.

O ordenador do aula conta con software libre, libre Office, entre outros. Os altofalantes están en bo estado para a reprodución auditiva.

A maiores o alumnado deberá traer os luns un material específico como son: o mandilón, toalla, bolsa de tea, mochila, merenda, auga e axenda escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Na avaliación inicial farei a recollida dos datos máis destacados do proceso de desenvolvemento do alumnado (informes anteriores do neno/a, observación directa do pequeno/a, datos recollidos na reunión do Equipo Educativo, datos recollidos na entrevista individual coa familia..)

Esta avaliación, levarase a cabo ao longo de todo o periodo lectivo para establecer uns criterios claros do nivel mínimo da clase xeral e de cada alumno /a en particular.

A partir dos datos obtidos tratarase co DO e co resto do equipo docente que imparte docencia na miña aula na primeira sesión de avaliación para poder convir o modo de intervención daquelas posibles dificultades atopadas, especialmente das que precisen persoal docente adicional e/ou solicitude ao DO.

Toda esta información recollerase nunha tabla de control e nunha acta de avaliación inicial, onde aparecen todas as persoas presentes nesa reunión.

Ademáis, esta avaliación será global, continua e formativa, partindo sempre do que saben os nenos e as nenas do proceso de aprendizaxe que estamos levando a cabo, e do que queremos saber do mesmo.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación están marcados pola consecución dos criterios para cada unidade segundo as táboas de indicadores que se elaborarán seguindo a escala de estimación: sen dificultade, en proceso, con dificultade de forma que, o alumno/a obterá a súa calificación en función do grado de consecución observado polo mestre/a.

Criterios de recuperación:

Este apartado non procede nesta etapa educativa

6. Medidas de atención á diversidade

A Programación de Aula debe dar unha resposta axeitada ás necesidades educativas de todo o grupo-clase e de cada alumna e alumno en particular. Con este obxectivo, iremos realizando axustes no proceso de aprendizaxe, de modo que cada alumno/a poida acadar os obxectivos propostos participando da dinámica xeral da aula.

Agora ben, a atención á diversidade non só vai dirixida a aqueles alumnos/as que amosan dificultades salientables de aprendizaxe. E teremos sempre en conta que todos os alumnos e alumnas presentan diferenzas, xa sexa en estilos de aprendizaxe, en niveis de maduración, etc.

As medidas adoptadas deben ser unha resposta a todos e cada un dos alumnos/as e teñen que ser respectuosas coas súas características persoais.

Partindo destas premisas, suxírense, para cumprir coa atención á diversidade:

- Propostas de actividades con diversos graos de realización (reforzo e ampliación).
- Actividades diversas para traballar un mesmo contido.
- Diferentes tipos de agrupamentos na resolución das actividades: gran grupo, pequeno grupo e individual.
- Actividades que teñan aplicación na vida cotiá.
- Propostas que favorezan a expresión directa, a reflexión, a expresión e a comunicación.
- Contidos de aprendizaxe tratados de forma globalizada.
- Propostas de avaliación inicial ante un novo proceso de ensino-aprendizaxe.
- Utilización de procedementos e instrumentos de avaliación variados e diversos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Colaboración con diferentes ONGs solidarias	X			
ET.2 - Coidado da contorna e dos seres vivos	X		X	X
ET.3 - Educación Igualitaria e da Diversidade	X	X	X	X
ET.4 - Obradoiro de Hábitos de control corporal		X		
ET.5 - Obradoiro de HHSS (Educación emocional e en valores)	X	X	X	X
ET.6 - Educación para a paz		X		
ET.7 - Educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable		X	X	
ET.8 - Obradoiros con diferentes asociacións	X			X

Observacións:

Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das áreas da etapa, a comprensión da lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, a competencia dixital, o fomento da creatividade, do espírito científico e do emprendemento traballaránse en todas as áreas. De igual modo, desde todas as áreas promoverase a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a paz, a educación para o consumo responsable e o desenvolvemento sustentable e a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita de persoas relacionadas con ONGs, entidades solidarias ...	Ao longo das diferentes unidades didácticas invitaremos aos familiares expertos na materia que estemos investigando. Ademais de participar nas diferentes propostas de actividades relacionadas con estas investigacións.	X	X	X
Contacontos	Ao longo das unidades didácticas teremos a visita das familias para contarnos contos, ou de outros expertos na materia, e tamén o propio alumnado de primaria do centro.		X	
Saídas ao campo ou aos redores do centro	Sairemos a recoñecer e observar a contorna, e a recoller elementos naturais relacionados coas nosas unidades.			X
Obradoiros	As familias, xunto co alumnado realizará diferentes obradoiros (decoración, elaboración de disfraces, manualidades...)	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Conmemoracións e festas	A Comunidade Educativa poderá planificar e participar en diferentes celebracións ao longo do curso	X	X	X
Obradoiros de emocións	No primeiro trimestre realizamos dúas sesións de loga. Ademais, o último venres de cada mes realizamos obradoiros de HHSS	X	X	X
Saídas de fin de curso	Actividade de convivencia con todo o centro e lúdica para celebrar o final do curso e coñecer a contorna.			X
Elaboración dunha revista escolar	No obradoiro de expresión escrita realizaremos diferentes tarefas que empregaremos para elaborar co alumando a nosa propia revista escolar.	X	X	X
O caranvexo	Elaboraremos un telexornal co Concello e con todos os centros de Moaña.que queiran participar.	X	X	
Programa de radio	Realizaremos sinxelos programas de radio para favorecer a vocalización e a adquisición de novo vocabulario		X	
Saída a un centro, entidade ou organización solidaria	Realizaremos actividades prácticas e lúdicas de observación e colaboración con diferentes entidades da contorna que traballen aspectos relacionados coa solidariedade.	X	X	X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Deseño das actividades adecuadas ao alumnado.
Elementos curriculares presentes nas actividades.
Instrumentos de avaliación eficaces e adecuados.
Temporalización de actividades adecuada.
Metodoloxía empregada
Promóvese o desenvolvemento de diferentes capacidades e habilidades.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Utilízase diversidade de materiais para acceder á información, para expresarse e para fomentar a motivación.
Empréganse diversos recursos didácticos.
Medidas de atención á diversidade
Contémplanse todas as NEAE no deseño das actividades.

Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Existe coordinación co equipo docente
Promóvese a participación das familias.
Outros
A avaliación do alumnado utilízase para modificar o proceso de ensinanza aprendizaxe.

Descrición:

Todos os indicadores de logro teranse en conta para recoller información sobre o proceso posibilitando modificacións e melloras.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A programación se valorará a través da realización dunha rúbrica na que se puntuarán os indicadores citados anteriormente.

Haberá un seguimento a través da aplicación Proens dende a coordinación de ciclo en infantil ao rematar cada trimestre.

9. Outros apartados

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019438	CEIP A Guía	Moaña	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Relixión Católica	4º Inf.	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	8
4.1. Concrecións metodolóxicas	21
4.2. Materiais e recursos didácticos	23
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	24
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	24
6. Medidas de atención á diversidade	26
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	29
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	30
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	31
9. Outros apartados	32

1. Introducción

CEIP A GUÍA , Meira. MOAÑA
ÁREA
RELIXIÓN CATÓLICA
4º CURSO E.I.

NIVEL

PROFESORA
INÉS DURÁN SANTIAGO

LOMLOE

O DECRETO 150/2022, de 8 de setembro, por el que se establece la ordenación y el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia será o marco de referencia para realizar esta programación.

· As ensinanzas de relixión incluíranse na educación primaria de acordo co establecido na disposición adicional segunda da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

· A consellería con competencias en materia de educación garantirá que, ao comezo do curso, as nais, os pais ou as persoas titoras legais poidan manifestar a súa vontade de que as súas fillas, os seus fillos ou as persoas que tutelan reciban ou non ensinanzas de relixión.

o Ao longo desta etapa, coas propostas metodolóxicas e as aprendizaxes da área de Relixión Católica, enriquecese o proceso de desenvolvemento persoal e social dos nenos: accédese a aprendizaxes culturais propios da tradición relixiosa e da contorna familiar que contribúen a madurar a identidade persoal e cultural; desenrólanse aprendizaxes de hábitos e valores, necesarios para a vida individual e social e forman parte do necesario crecemento interior. Estas aportacións supoñen unha contribución propia ao perfil de saída do alumnado ao término desta primeira etapa da ensinanza básica.

o Unha das finalidades educativas da Relixión católica é facilitar a comprensión da tradición social e a identidade cultural, para aprender a vivir cos outros, a respectar a natureza, aprender a construír entornos inclusivos e diversos e construír a casa común.

o Na clase de Relixión atenderase a parte emocional do alumnado e potenciaranse actitudes e valores cristiáns que favorezan a convivencia: Perdón, Igualdade, Sinceridade, Solidariedade, Empatía, Altruismo, Gratitude, Tolerancia, Resiliencia, solución Pacífica de conflitos a través do diálogo...

o Este curso en especial, continuaremos coas tarefas de investigación e coñecemento do noso patrimonio cultural relixioso e festas tradicionais.

o En apoio ao PDI deste ano "Campaña Solidaria: Alimentos para todas e todos", os temas sobre as ONGs e as obras de misericordia, os Dereitos Humanos e hábitos de vida saudables, serán unha constante en todas as UD.

CONTEXTUALIZACIÓN

o Esta programación de Relixión Católica vai dirixida ao alumnado do segundo ciclo de E.I. do CEIP A GUÍA , Meira. MOAÑA.

o A praza de Relixión será compartida co CEIP A Guía de Meira, Moaña, co EEI Verducedo de Moaña e co CEIP Sequelo de Marín; este último como centro base.

o A distribución de días será a seguinte:

Luns, mércores e venres : CEIP Sequelo, Marín.

Martes e xoves: CEIP A Guía de Meira, Moaña.

Mércores: EEI Verducedo, Moaña.

• Moaña é unha vila mariñeira con ampla tradición relixiosa. A maioría dos nenos teñen nas súas familias algún parente relacionado coa vida do mar.

• Moitos dos nenos asisten á catequese das súas respectivas parroquias, pero non todas as familias dos nenos que asisten á clase de Relixión son católicas; a saber, católicos practicantes, non practicantes, non crentes.

• A relación entre as diferentes confesións da vila de Moaña é de respecto mútuo. Esta actitude de respecto queda

ben reflectida na convivencia da nosa comunidade educativa.

Número de alumnos e distribución:

O segundo ciclo de E.I. está formado por dous grupos:

- Un grupo mixto de 6º e 5º,
- e outro grupo simple de 4º de E.I.

Os alumnos de Relixión Católica forman:

- No grupo A , unha clase de 2 alumnos, (de 3 anos).
- No grupo B , unha clase de 6 alumnos, (3 de 5 anos e 3 de 4 anos).

o No colexio non hai unha aula específica para impartir a relixión ao alumnado de infantil, utilizarase a aula de relixión de primaria.

o Por non haberen pizarra dixital nin ordenador na aula de Relixión a clase de música ou a aula de informática suplirán ás veces a carencia de tecnoloxía na aula de Relixión.

o Contamos cunha biblioteca de aula.

o O horario da materia será dunha sesión semanal de 50 minutos.

Datos lingüísticos:

o A lingua vehicular será o castelán aínda que nalgún momento da programación se visualicen producións en galego ou se cante en galego como apoio ao proxecto lingüístico.

Análise dos resultados do curso anterior:

o Os resultados académicos dos alumnos nesta materia de Relixión son dunha progresión positiva do 100% en relación coa adquisición das competencias clave e dos obxectivos de etapa.

Outros aspectos relevantes:

o Non hai casos con dificultades concretas que se deba destacar.

o Contamos cun blog de clase que intenta servir de reforzo e profundización ás actividades levadas a cabo na aula.

o A páxina web do colexio dará visibilidade a aqueles traballos audiovisuais realizados na clase de Relixión Católica.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Descubrir, experimentar e expresar a identidade persoal a través do coñecemento do seu corpo e o desenvolvemento das súas capacidades afectivas e calidades, mediante o achegamento a figuras bíblicas e persoas significativas, para adquirir autonomía nas súas actividades cotiás e hábitos básicos de relación.	1		1		1	1		
OBX2 - Recoñecer, experimentar e apreciar as relacións persoais e coa contorna, desenvolvendo habilidades sociais e actitudes de respecto, a través de escóitaa e comprensión de narracións bíblicas, para promover valores da vida en comunidade e contribuír así á fraternidade humana.		1		1		1		1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Observar, aceptar e gozar a diversidade persoal e social descubrindo nas súas contornas próximas situacións nas que poida cooperar no coidado da casa común, desde o recoñecemento dos valores da mensaxe e os feitos de Xesús de Nazaret, para xerar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.					1	1	1	1
OBX4 - Explorar e admirar diferentes contornas naturais, sociais, culturais e artísticas gozando das súas manifestacións máis significativas e descubrindo os seus valores cristiáns, para desenvolver creatividade, sensibilidade estética e sentido de pertenza.		1	1	1		1		1
OBX5 - Descubrir, manifestar e xerar gusto por cultivar a súa interioridade, explorando pensamentos, emocións, sentimentos e vivencias, admirando diferentes expresións da tradición xudeocristiana e outras tradicións relixiosas, para crecer coa liberdade e seguridade necesarias que posibiliten o desenvolvemento da dimensión espiritual e as bases do propio sistema de valores e crenzas.					1	1	1	1
OBX6 - Coñecer e apreciar a figura de Xesús de Nazaret e da comunidade eclesial, a través de relatos bíblicos e manifestacións relixiosas da contorna, para recoñecer o específico da tradición cristiá nun contexto social de pluralidade relixiosa.	1				1	1		1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	1.O Mundo é o nos Regalo. Coidao.	1.Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común. 2.Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cris-tiá. 3.A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.	5	X		
2	2.Deus é un Pai Bo.	1,A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. 2.Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa	4	X		

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	2. Deus é un Pai Bo.	<p>3. A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.</p> <p>4. A Biblia como comunicación de Deus coas persoas.</p> <p>5. Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.</p>	4	X		
3	3. Nadal. Naceu Xesús	<p>1. Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.</p> <p>2. Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.</p> <p>3. Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.</p> <p>4. Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.</p> <p>5. A figura da Virxe María.</p> <p>6. Calendario litúrxico e celebracións cristiás.</p>	4	X		
4	4. A Igrexa. Casa dos Cristiáns.	<p>1. O encontro e coidado dos outros: crecer en comunión.</p> <p>2. O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus.</p> <p>3. Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.</p> <p>4. Actitude de respecto ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.</p> <p>5. Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos.</p>	4		X	
5	5. A Paz contigo amigo.	<p>1. Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación.</p> <p>2. Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.</p> <p>3. Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.</p> <p>4. Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.</p> <p>5. Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.</p> <p>6. Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.</p>	3		X	
6	6. Xesús, Rei da Paz.	<p>1. Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.</p>	4		X	

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	6.Xesús, Rei da Paz.	2. Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. 3. Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. 4.A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos. 5. A oración de Xesús. 6. Calendario litúrxico e celebracións cristiás.	4		X	
7	7.Xesús resucitou. PASCUA	1.Calendario litúrxico e celebracións cristiás. 2.A vida cristiá en comunidade. 3. A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa. 4.. Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. 5.Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. 6.Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.	4			X
8	8.Maio, o mes das Nais.	1.Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. 2. Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. 3. Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. 4. Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. 5. As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. 6. A figura da Virxe María.	3			X
9	9.Xesús e os Nenos.	1.As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. 2. Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. 3. Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. 4.A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social. 5.As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. 6.Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas.	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	1.O Mundo é o nos Regalo. Cóidao.	5

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás.	TI
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións.	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas.	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Escoitar con atención relatos bíblicos.	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Escoitar narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver a capacidade artística.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de respecto.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O coidado e o respecto do corpo e da natureza na visión cristiá. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.

Contidos

- Valoración da beleza e a súa capacidade para ser transmisora dun sentido de pertenza e valores.
- Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Actitudes de autonomía, asertividade, respecto, empatía e coidado das persoas e da natureza, á luz da ética cristiá.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común.
- A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus.
- Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.
- Identidade cristiá e contorna social.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

UD	Título da UD	Duración
2	2.Deus é un Pai Bo.	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns.	TI
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús .	
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Escoitar narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade.	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Recoñecer as propias emocións, descubríndoo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Acoller cunha actitude de respecto oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Apreciar as accións de servizo na vida en comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Expresión creativa a través de diferentes linguaxes do seu mundo interior, do que experimenta e admira. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - A fraternidade humana: fillos e irmáns dun único Deus. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - Identidade cristiá e contorna social. - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.

UD	Título da UD	Duración
3	3.Nadal.Naceu Xesús	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás.	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns.	
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Escoitar con atención relatos bíblicos.	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Mostrar respecto polas.costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns.	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Apreciar as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas da súa contorna.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver capacidade artística.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndooas cunha actitude de asertividade e respecto.	Identificar cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Descubir as crenzas e valores cristiáns.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Escoitar narracións dos Evanxeos.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores básicos do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación.
- Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación.
- Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus.
- Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.
- A figura da Virxe María.
- A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.

UD	Título da UD	Duración
4	4. A Igrexa. Casa dos Cristiáns.	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Recoñecer as propias posibilidades e limitacións.	TI
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.9 - Comprender actitudes de cooperación para a consecución de espazos pacíficos de convivencia, escoitando narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade	Escoitar narracións e relatos bíblicos que propoñan modelos de respecto á diversidade.	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubrindo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Descubrir en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndolas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas,	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Describir as crenzas e valores, propias e doutros a través de diversas linguaxes.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Apreciar accións de servizo na vida en comunidade.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - O valor do ser humano, cos seus límites e posibilidades, como fillo de Deus. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - A vida cristiá en comunidade. - Identidade cristiá e contorna social. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A Biblia como comunicación de Deus coas persoas. - A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos. - A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.

UD	Título da UD	Duración
5	5.A Paz contigo amigo.	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Atender ás indicacións establecidas en común para a aula.	TI
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Recoñecer hábitos básicos de relación .	
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Recoñecer posibilidades e limitacións.	
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. - Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - Actitudes de solidariedade e cooperación para unha sociedade participativa e inclusiva.

UD	Título da UD	Duración
6	6.Xesús, Rei da Paz.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.2 - Recoñecer hábitos básicos de relación tomando como referencia modelos cristiáns e propoñendo actitudes para a vida na familia e na escola.	Recoñecer hábitos básicos de relación .	TI
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade.	
CA1.5 - Adquirir valores de escoita e agradecemento nas súas relacións sociais próximas para relacionarse cos demais de maneira asertiva.	Adquirir valores de escoita e agradecemento.	
CA1.7 - Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia, tomando como exemplo as palabras e accións de Xesús de Nazaret e recoñecendo a súa importancia para a construción dun mundo	Propiciar espazos inclusivos e pacíficos de convivencia.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón.	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflecten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Mostrar respecto e aprecio polos valores cristiáns.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, espertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Escoitar narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Valoración das relacións sociais, en especial da amizade. - Narracións bíblicas que propoñen o perdón, a misericordia e a solidariedade como características do Reino de Deus. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo. - A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos. - A oración de Xesús. - A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.

Contidos
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.

UD	Título da UD	Duración
7	7.Xesús resucitou. PASCUA	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade.	TI
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Escoitar con atención relatos bíblicos.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón.	
CA1.10 - Expresar en diversas linguaxes os costumes sociais da contorna que reflicten a vivencia de valores cristiáns, mostrando respecto e aprecio.	Mostrar respecto pola vivencia de valores cristiáns,	
CA1.11 - Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas, despertando hábitos de admiración, respecto, diálogo intercultural e sentido de pertenza.	Coñecer as manifestacións culturais, relixiosas e artísticas.	
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver a capacidade artística.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.16 - Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo a través de escóitaa de narracións bíblicas e a observación de tradicións e obras artísticas.	Identificar a Xesús de Nazaret como o núcleo esencial do cristianismo.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Escoitar narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos

- O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación.
- Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación.
- Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais.
- Comunicación das propias emocións cando perdoamos e somos perdoados.
- Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión.
- Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.
- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón.
- A vida cristiá en comunidade.
- Identidade cristiá e contorna social.
- Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá.
- Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas.
- Recoñecemento de Xesús de Nazaret como figura clave do cristianismo.
- A familia de Xesús e a relación de Xesús cos seus discípulos.
- A relación da persoa con Deus e as súas expresións comunitarias: a Igrexa.
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.

UD	Título da UD	Duración
8	8.Maio, o mes das Nais.	3

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Adquirir autonomía no coidado do seu corpo e na realización das súas actividades cotiás, atendendo ás indicacións establecidas en común para a aula.	Atender ás indicacións establecidas en común para a aula.	TI
CA1.6 - Xeneralizar actitudes de respecto e mediación para xerar vínculos significativos de amizade e afecto, escoitando con atención relatos bíblicos nos que se considere a importancia da	Escoitar con atención relatos bíblicos.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.12 - Desenvolver a capacidade artística e a sensibilidade estética en harmonía coa súa propia identidade persoal e cultural.	Desenvolver a capacidade artística .	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Relatos bíblicos e biografías doutros personaxes da cultura da contorna que poñen de manifesto o valor da interioridade e a experiencia relixiosa. - Aprecio do silencio e a calma como ferramentas para a identificación de emocións e sentimentos. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comunión. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais. - Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empatía. - Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais. - Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e perdón. - Identidade cristiá e contorna social. - Identificación de costumes sociais e manifestacións culturais ou artísticas, como expresión da fe cristiá. - Recoñecemento de símbolos propios das festas relixiosas. - As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social. - A figura da Virxe María.

UD	Título da UD	Duración
9	9.Xesús e os Nenos.	4

9	9.Xesús e os Nenos.	4
---	---------------------	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.3 - Expresar as capacidades afectivas e calidades recoñecendo posibilidades e limitacións, utilizándoos para o seu coidado e o da súa contorna e para afrontar dificultades.	Recoñecer posibilidades e limitacións.	TI
CA1.4 - Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas sobre a vida en comunidade.	Desenvolver hábitos de acollida e amabilidade aprendidos a través de contos e narracións bíblicas.	
CA1.8 - Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón, observándoas en personaxes de narracións bíblicas.	Recoñecer sentimentos e actitudes que fomenten o respecto, a compaixón e o perdón.	
CA1.13 - Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións, descubrindo en momentos de silencio, quietude e espazos de reflexión guiada que permita descubrir	Explorar o propio mundo imaxinativo e simbólico e recoñecer as propias emocións.	
CA1.14 - Identificar e expresar algúns sentimentos e conviccións, coñecendo oracións, cancións e prácticas relixiosas, acolléndoas cunha actitude de asertividade e respecto.	Coñecer oracións, cancións e prácticas relixiosas.	
CA1.15 - Describir as crenzas e valores, propias e doutros, comunicándoas con seguridade a través de diversas linguaxes, recoñecendo o silencio e a oración como elementos da experiencia es	Descubrir as crenzas e valores, propias e doutros.	
CA1.17 - Distinguir as actitudes e valores propios da vida cristiá, escoitando narracións dos Evanxeos e dos Feitos dos Apóstolos e apreciando as accións de servizo na vida en comunidade.	Escoitar narracións dos Evanxeos.	
CA1.18 - Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo e doutras relixións.	Recoñecer e respectar os valores, actitudes e características básicas do cristianismo.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O valor da persoa á luz da mensaxe cristiá: autonomía e comunicación. - Progresiva autorregulación, responsabilidade, coidado de si mesmo, nos hábitos básicos de relación. - A igualdade e dignidade de todos os seres humanos á luz do Evanxeo. - Actitude de respecto #ante a exteriorización de emocións, crenzas, pensamentos, ilusións e medos dos demais. - Calidades e talentos persoais propostos en figuras bíblicas e outras biografías significativas. - Ao encontro e coidado dos outros: crecer en comuñón. - Maneiras e modos de comunicar as emocións propias nas relacións interpersoais.

Contidos

- Valoración dun clima de convivencia harmónico, inclusivo e pacífico construído entre todos: o diálogo e a empa-tía.
- Actitudes de amabilidade, acollida e gratitude como expresión de respecto aos demais.
- Habilidades para a mediación e a resolución de conflitos: escoita activa, diálogo construtivo, asertividade e per-dón.
- Valoración das relacións sociais, en especial da amizade.
- Admiración e coidado da natureza como creación de Deus e casa común.
- Presentación de diversos relatos bíblicos que reflectan as accións e sentimentos de Xesús de Nazaret cara aos máis necesitados.
- Identidade cristiá e contorna social.
- As oracións e prácticas cristiás máis comúns na contorna social.
- A oración de Xesús.
- Calendario litúrxico e celebracións cristiás.
- A riqueza da interculturalidade como oportunidade de desenvolvemento persoal e social.

4.1. Concrecións metodolóxicas

ESTRATEGIAS METODOLÓXICAS

A metodoloxía didáctica será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave.

Neste sentido, prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías lúdicas. Proponse o xogo como metodoloxía activa no proceso de aprendizaxe e avaliación da área de Relixión Católica. O xogo é unha das manifestacións máis importantes do pensamento infantil e un principio pedagóxico fundamental nesta etapa. Con estas propostas increméntase no alumnado a motivación, a participación activa e a socialización cos demais compañeiros e compañeiras, poténciase a imaxinación e a creatividade. O xogo, ademais, proporciona información ao profesorado sobre o proceso formativo do alumnado.

A través do xogo facilitanse oportunidades de exercitar condutas e sentimentos que forman parte das aprendizaxes propostas nesta área. Estimúlase tamén a expresión da creatividade e a vivencia da autonomía ;e axuda a xestionar a resolución de conflitos na aula.

As narracións e os contos poden complementar esta proposta metodolóxica que facilitará a dimensión persoal coa reflexión das ensinanzas de área.

SECUENCIACIÓN E DESCRICIÓN DAS ACTIVIDADES DENTRO DA UNIDADE DIDÁCTICA

- Detección de capacidades e coñecementos previos.

Utilizadas nas primeiras sesións das unidades didácticas, principalmente orais a través dun intercambio de ideas, preguntas directas, xogos.

- De motivación

Destacando a importancia dos contidos para a vida cotiá e para os intereses dos alumnos. Ás veces cunha canción, unha breve lectura, algunha imaxe, adiviña.

- De desenrolo dos contidos

Serán as máis utilizadas durante a parte principal da sesión e as que traballarán os contidos importantes da unidade didáctica.

Xeralmente a exposición maxistral, da escoita dalguha pasaxe da Biblia, pero moitas outras a través de cancións, sinxelas lecturas dramatizadas segundo a permita a unidade didáctica ou confección dalgún mural resumo da unidade didáctica.

Teatro non pensado para "representar" unha obra, senon para utilizar as posibilidades que este medio de expresión facilita no desenrolo persoal para:

- Estimular a creatividade.
- Enriquecer o vocabulario persoal.
- Conseguir unha maior fluidez oral e escrita.
- Sensibilización ante problemas diversos.
- Favorecer a expresión e formulación de ideas.
- Fomentar a participación e o reparto responsable de funcións

CRITERIOS SOBRE O AGRUPAMENTO DOS ALUMNOS

- Asemblea

Utilizada para iniciar a clase ou rematala. Sentados no chan resúmense os contidos do día a través dunha historia coa que imos dialogando, fanse xogos, contamos historias da biblia, algunha festa. É importante favorecer que os nenos expresen libremente as súas opinións, os seus sentimentos e suxestións, por iso temos que crear as condicións para que sexan escoitados, aceptados e respectados nas súas diferenzas (fundamentalmente a través do diálogo) clima de aceptación e de respecto mutuo no cal equivocarse sexa un paso máis no proceso de aprendizaxe, en que cada neno se sinta con confianza.

- Pequenos grupos .

Compartimos aula con primaria polo que a disposición das mesas do alumnado é normalmente en forma de semicírculo deixando espazo diante da pizarra para ás dramatizacións.

Eles mesmos escollen aos seus compañeiros de mesa cos que comparten pinturas e demais materias da clase. O traballo en grupo fomenta o intercambio de ideas e a interacción.

O traballo en grupos proporcionalles maior motivación aos alumnos e favorece o desenrolo de habilidades e capacidades coa axuda mutua entre iguais.

AS TÉCNICAS ELIXIDAS DE ENSINANZA/APRENDIZAXE

- Creatividade. A transformación dos coñecementos adquiridos polo alumnado e combinación deles, a creación imaxinativa, a produción de mensaxes.
  - A aprendizaxe significativa: pretendemos que o alumno sexa o protagonista, que sexa activo e axente da súa aprendizaxe.
  - A afectividade: proporcionándolle ao neno un ambiente de seguridade para que consiga a formación dunha autoimaxe positiva.
  - O desenvolvemento do alumno é global, por iso partimos da globalización para abarcar todos os aspectos de ensinanza - aprendizaxe.

- Exposición: A realización de murais, resumos orais, escenificacións, cancións...

SECUENCIACIÓN DE TRABALLO NA AULA o Rutinas de inicio de sesión

- A sesión terá una duración de 50 minutos.
- Para tódalas sesións comezase facendo asemblea. A mestra motivará os diálogos co alumnado cunhas imaxes na pizarra dixital.

- Comezaremos con conversas diarias para identificar os coñecementos previos sobre os contidos que se van a traballar, a progresión, e a motivación: cancións, xogos...

o A parte principal da sesión

- Terá una duración de 35 minutos.
- A mestra propondrá as tarefas directamente relacionadas cos contidos e obxectivos da sesión. Realizaranse actividades de aprendizaxe así como de ampliación que sempre estarán preparadas de antemán. As actividades serán motivadoras e flexibles, así como o tempo adicado a cada tarefa en función das necesidades dos alumnos.
- A mestra propondrá as tarefas directamente relacionadas cos contidos e obxectivos da sesión. Realizaranse actividades de aprendizaxe que sempre estarán preparadas de antemán. As actividades serán motivadoras e flexibles, así como o tempo adicado a cada tarefa en función das necesidades dos alumnos.
- Lecturas bíblicas por parte do profesor relacionados cos contidos para traballar posteriormente con eles, a través de debuxos e dramatizacións.

o Rutinas de final de sesión

- Os alumnos rematarán a clase con algunha produción en grupo ou actividade individual xa sexan, mural ou fichas; que será recollida pola mestra.

Coas producións individuais a mestra fará un cadernillo que levarán a casa ao remataren o curso.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
MATERIAL VISUAL :
MATERIAL MANIPULABLE:
MATERIAL AUDITIVO:

MATERIAL VISUAL :

- Láminas temáticas dalgunha UD.
- Contamos con ordenador nas aulas de tutorías que estarán dispostas para impartir a clase de Relixión.
- Libros da biblioteca de aula de Primaria : Biblias ilustradas infantís.
- Fichas elaboradas polo/a mestre/a.
- Fichas sacadas de libros de texto ou doutros libros.
- Fichas sacadas de diversos materiais didácticos.
- Fichas de reforzo e de ampliación de cada unidade.

MATERIAL MANIPULABLE:

Na elaboración de murais utilizaranse todos os materiais de costume, os materiais convencionais dende:

- Papeis e lápices de cores, barras de pegamento ata recortes de revistas.
- Plastilina.
- Bloques de construción.

MATERIAL AUDITIVO:

- Discurso maxistral.
- Unha guitarra persoal do profesor.
- Contidos dixitais.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS DE CORRECCIÓN

Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

Procurarase realizar as probas durante o primeiro mes de actividades lectivas. No caso dos nenos de 4º de EI que o necesiten en especial agardaremos á finalización do período de adaptación e máis.

INSTRUMENTOS:

- Observación directa sobre aspectos relacionados co desenrolo da clase: aceptación de rutinas, colaboración nas actividades, interese polo contido da UD
- Conversas na aula para valorar a expresión oral así coma os coñecementos que recordan do curso pasado.

REXISTRO E CORRECCIÓN

Segundo as conclusións obtidas dos puntos anteriores elaboración de programas de reforzo e/ou ampliación.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Dado que en Infantil non se realizan probas escritas ao alumnado, para a cualificación do alumnado tomaremos como referencia as conversas con eles, os traballos de clase, o interese e a motivación. Non se empregarán porcentaxes para a cualificación global senón que se terá en conta o nivel de progreso en destrezas e contidos de xeito xeral.

Reflectirase no boletín informativo cos termos:

- Sen Dificultade
- En Proceso
- Con Dificultade

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación terá como fin a identificación das aprendizaxes consolidadas polo alumnado, así como a valoración do desenvolvemento acadado. Ten, polo tanto, un carácter netamente formativo. Nesta formulación, os criterios de avaliación concíbense como unha referencia para orientar a acción educativa:

1. Mostrar interese polos relatos da Biblia, coma unha fonte de exemplos e valores necesarios para unha convivencia pacífica en igualdade e harmonía.
2. Identificar personaxes significativos do Antigo Testamento e do Novo Testamento e utilizar os valores cristiáns como modelo de conducta.
3. Recoñecer elementos básicos do culto eclesial. Valorar a Igrexa como a familia dos cristiáns.
4. Discriminar situacións que son expresións do amor fraterno.
5. Coidar a Creación como casa común da humanidade, entendéndoa coma un ben a conservar para a nosa felicidade e saúde.
6. Mostrar respecto cara o entorno natural, participar en actuacións relacionadas co seu coidado.
7. Recoñecer características específicas do ser humano que lle diferencian doutros elementos da Creación e valorar a súa dignidade.
8. Coñecer accións e momentos da vida de Xesús e aplicarlos a situacións da súa vida.
9. Comprender os valores bíblicos en relación coa familia.
10. Recoñecer distintas formas de relación con Deus (oración, gratitude, loubanza.)
11. Identificar rasgos do propio desenrolo físico, mental, emocional y espiritual.
12. Mostrar rasgos do amor cristián ao próximo en distintas situación.

PROCEDEMENTO DE CUALIFICACIÓN

OBSERVACIÓN DIRECTA e SISTEMÁTICA

- Rexistro diario avaliativo: Será o principal procedemento de avaliación desta materia. Anotarase periódicamente en rexistros do alumnado os seus progresos nos distintos aspectos da materia e diversas observacións relevantes. a través dunha táboa de indicadores ou rúbrica.

RÚBRICAS

Non as considerarei como un instrumento en si mesmo senon como o medio a través do cal definir os niveis do logro dos estándares en contextos de aplicación que para a área de Relixión Católica serán as producións antes citadas: producións orais, dramatizacións, actividades de creación individuais ou grupais :cancións, murais...e outras actividades propostas na clase.

De xeito que poidan servir para valorar o grao de aprendizaxe acadado polo alumnado.

- Listas e fichas de control: cadro de dobre entrada no que figura por un lado a lista de alumnos e por outro as conductas que se desexan observar con ítems definidos.
- Rexistro anecdótico: descripcións de comportamentos e actitudes que se consideran importantes por parte do alumnos. Anotaranse situacións que se estima deben estar presentes, incluíndo algunhas manifestacións novedosas o creativas por parte dun alumno o un grupo de alumnos. Este tipo de avaliación realízase en calquera ocasión, como por exemplo mentras se observa ao alumnado traballando, ou despois dunha actividade na que todos participaron. Tamén pode recoller incidentes que son significativos en relación a un alumno determinado.

PRODUCCIÓN ORAL

Utilizaranse para avaliar os aspectos máis prácticos da materia como a interiorización de contidos e diálogo, explicación de actividades.

- Repetición dos conceptos ou resumo de contidos do currículo.
- escoita da lectura dos relatos bíblicos.
- Relacionar: signos e símbolos relixiosos co seu significado.
- Resumo ou explicación dun relato bíblico
- Observación de imaxes e relación co acontecemento que expresan.
- Conversas -diálogos

RÚBRICAS

Non as considerarei como un instrumento en si mesmo senón como o medio a través do cal definir os niveis do logro dos estándares en contextos de aplicación que para a área de Relixión Católica serán as producións antes citadas: producións orais, dramatizacións, actividades de creación individuais ou grupais :cancións, murais...e outras actividades propostas na clase.

De xeito que poidan servir para valorar o grao de aprendizaxe acadado polo alumnado.

PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A avaliación nesta etapa, concibida como un instrumento regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo, realízase de forma continua e considerarase un elemento máis da actividade educativa coa finalidade de obter información sobre o desenvolvemento das nenas e dos nenos, mellorar e reaxustar a intervención das persoas responsables deste proceso e tomar decisións tanto individuais coma colectivas.

Criterios de recuperación:

PROMOCIÓN DO ALUMNADO

A avaliación nesta etapa, concibida como un instrumento regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo, realízase de forma continua e considerarase un elemento máis da actividade educativa coa finalidade de obter información sobre o desenvolvemento das nenas e dos nenos, mellorar e reaxustar a intervención das persoas responsables deste proceso e tomar decisións tanto individuais coma colectivas.

6. Medidas de atención á diversidade

MEDIDAS ORDINARIAS

- Organización flexible de tempos, espazos e grupos.
- Traballo de dinámica grupal para facilitar a cooperación, o intercambio de aprendizaxes entre os alumnos da clase e potenciar a integración.
- Fomentar un clima de seguridade e autoestima baseado na cooperación, a autonomía e unha atmosfera escolar acolledora e de confianza.

- Sempre que sexa posible acompañar as explicacións con exemplos e imaxes.
- Fomentar a conversa no alumnado con dificultades comunicativas e expresivas.
- Adecuación dos obxectivos priorizando e seleccionando os contidos ás características do alumnado.
- Estratexias metodolóxicas que favorezan a participación de todo o alumnado: Aprendizaxe cooperativo, titoría entre iguais.
- Reforzo positivo para aqueles nenos aos que lles coste a volta ás rutinas da escola e o cumprimento das normas.
- Adecuación das actividades aos diferentes niveis de competencia curricular do alumnado, respecto ao mesmo contido.
- Selección de diferentes materiais e recursos para a realización das actividades procurando a motivación do alumnado.
- Realización de actividades previas e complementarias ás propostas.
- Incidencia nos contidos que poidan supoñer máis dificultade.

2. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS

- Para atender aos alumnos con necesidades especiais de apoio educativo propiciárase a participación destes alumnos nas mesmas actividades da clase baixando o número de obxectivos e reducindo os criterios de avaliación.
- Adaptacións curriculares significativas, ou non significativas, para o alumnado con necesidades educativas especiais que supoñen modificación o eliminación dalgún dos elementos prescriptivos do currículo: obxectivos, contidos e criterios de avaliación.
- Curriculares de acceso: modificacións ou provisión de recursos espaciais, materiais ou de comunicación que van a facilitar que o alumnado con necesidades especiais de apoio educativo poida desenvolver o currículo ordinario ou, de ser o caso, o currículo adaptado.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - COMPRENSIÓN LECTORA (CL)			X			X		X
ET.2 - EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA (EOE)		X	X		X	X	X	X
ET.3 - COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL (CA)					X			
ET.4 - TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN (TIC)				X		X	X	
ET.5 - FOMENTO DA CREATIVIDADE E DO ESPÍRITU CIENTÍFICO EMPRENDEMENTO (EMP)	X		X	X		X	X	X
ET.6 - EDUCACIÓN EMOCIONAL E VALORES			X		X	X		
ET.7 - EDUCACIÓN PARA A PAZ		X	X	X	X			
ET.8 - DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE (DS)	X							X
ET.9 - EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	X						X	

	UD 9
ET.1 - COMPRENSIÓN LECTORA (CL)	
ET.2 - EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA (EOE)	X
ET.3 - COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL (CA)	
ET.4 - TECNOLOXÍAS DA INFORMACIÓN E DA COMUNICACIÓN (TIC)	
ET.5 - FOMENTO DA CREATIVIDADE E DO ESPÍRITU CIENTÍFICO EMPRENDEMENTO (EMP)	
ET.6 - EDUCACIÓN EMOCIONAL E VALORES	X
ET.7 - EDUCACIÓN PARA A PAZ	X
ET.8 - DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE (DS)	
ET.9 - EDUCACIÓN PARA A SAÚDE	

Observacións:

EDUCACIÓN EMOCIONAL E VALORES: A saúde emocional afectivo-sexual estará presente de forma transversal en todas as ocasións de aprendizaxe.

- Unha emoción a tratar sempre que na situacións de aprendizaxe xurda é a ansiedade. Aceptar a incertidumbre como unha oportunidade para articular respostas máis creativas, aprendendo a manexar a ansiedade a través da espera e a paciencia.

EDUCACIÓN PARA A IGUALDADE: Actividades que fomenten a solidariedade, o respecto á diversidade, a capacidade de diálogo e a participación social. Promovendo valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres, así como a igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

EDUCACIÓN PARA A PAZ : Indagar na procura de personaxes relacionados coa relixión e o altruísmo que fomenten accións pola paz e a non violencia;

- Actividades que desenvolvan os valores básicos da tolerancia, o respecto aos demais e a un mesmo, a aceptación e valoración do outro, o sentido do diálogo, a confrontación de ideas, a cooperación en tarefas comúns, a resolución armónica e pacífica de conflitos e o rexeitamento de toda situación de violencia.

- Recoñecer e valorar a necesidade da espera como actitude cotidiá da vida para evitar conflitos.

- Procurar adoitar o exemplo dos santos : paciencia, perdón, empatía

DESENVOLVEMENTO SOSTIBLE (DS): Promoveranse actividades que fomenten o desenvolvemento sostible e a conservación do medio ambiente.

- Tomar conciencia da importancia de coidar a creación como un ben común para a humanidade.

- Axudar a coñecer a beleza da natureza, valorando a contorna paisaxística no que vive.

- Potenciar o reciclaxe e a reutilización para conservar o medioambiente .

- Participación na campaña de reciclaxe de material escolar proposta.

FOMENTO DA CREATIVIDADE E DO ESPÍRITU CIENTÍFICO: Desenvolvemento do pensamento crítico e da capacidade creativa a través do análise e a produción de materiais audiovisuais.

- Gravación e edición de actividades propias da clase: cancións, interpretacións ou das actividades complementarias e extraescolares para subir ao blog de clase.

- Dramatizacións sinxelas como parte dalgunhas UD.

- Utilizar as posibilidades que nos ofrece Internet e as Webs 2.0: búsquedas de información, actividade interactivas.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Ensaio e interpretación para o coro de panxoliñas.	Ensaio e interpretación con pandeiretas e demais instrumentos tradicionais, dalgunha panxoliña durante as clases anteriores ao Nadal. Os ensaios para o coro de panxoliñas realizaranse na aula de Relixión Católica durante algún plan lector, para os cursos de 3º, 4º, 5º de Infantil e 1º de Primaria.			
Festival de panxoliñas polo Nadal.	Coro de panxoliñas formado polos alumnos de Infantil e 1º de Primaria no festival de Nadal.			

Observacións:

DESCRINCIÓN XERAL

As actividades complementarias ofrecen ao alumnado un reforzo na súa formación.

Este tipo de actividades serán organizadas en colaboración co resto do centro, aínda que non serán coincidentes mais alá do horario escolar .

Segundo datas sinaladas ao longo do curso, cabe destacar as relacionadas coas distintas festas do ano: Magosto, Nadal, Entroido...

Outras actividades complementarias:

- Participación nas distintas actividades programadas para celebrar o día da Paz, das Letras Galegas, Días Internacionais... de Rosalía, do libro e demais conmemoracións.

- Realización de actividades propostas polos equipos de Dinamización da Biblioteca e EDL.

ESPECÍFICAS DA ÁREA DE RELIXIÓN CATÓLICA

* Ensaio e interpretación con pandeiretas e demais instrumentos tradicionais, dalgunha panxoliña durante as clases anteriores á conmemoración do Nadal

* Actuación do coro de panxoliñas formado polos alumnos de Infantil e 1º de Primaria no festival de Nadal.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO INDICADORES DO LOGRO
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado.
2.- Conseguiuse crear situacións que favoreceran as aprendizaxe.
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física.
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado.
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado.
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado.
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE.
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE.
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado.
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación.
11.- Valorouse adecuadamente o traballo na aula.
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo.
AVALIACIÓN DA PRACTICA DOCENTE INDICADORES DO LOGRO
1.- As explicacións xerais para todo o alumnado foron axeitadas.
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa.

3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade.
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE.
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar.
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo.
7.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral.
8.- Incorpóranse as TIC aos procesos de ensino e aprendizaxe.
9.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar.
10.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das intervencións na aula / probas /exames, etc.
11.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos.
12.- Adecuación, logo da súa aplicación, das ACS propostas e aprobadas.
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares.
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,..

Descrición:

1. AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO

Un dos aspectos máis importantes no proceso de avaliación é o seu carácter corrector das desviacións que se poden producir ao longo do proceso de ensino. Así pois, é necesario que un dos obxectos de avaliación sexa a propia actividade, a súa planificación, o seu desenvolvemento e os resultados obtidos. O obxectivo final é que a avaliación sexa parte integrante da actividade cotidiana da aula como mecanismo de reaxuste tanto do aprendizaxe do alumno/a como do propio proceso de ensino e a práctica docente.

2. AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

É un instrumento deseñado para valorar o axuste entre a práctica docente e os resultados obtidos. Valorarase sinalando cun X, de 1 a 4 (onde 1 é a cualificación máis baixa e 4 a máis alta) os aspectos redactados na táboa; especificando o que resultou tal como estaba programado acompañado de propostas de mellora. Esta avaliación realizarase por trimestre.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A avaliación nesta etapa, concibida como un instrumento regulador, orientador e autocorrector do proceso educativo, realizarase de forma continua e considerarase un elemento máis da actividade educativa coa finalidade de obter información sobre o desenvolvemento das nenas e dos nenos, mellorar e reaxustar a intervención das persoas responsables deste proceso e tomar decisións tanto individuais coma colectivas.

A revisión das programacións didácticas será mensual.

Mensualmente farase un seguimento das unidades didácticas propoñendo modificacións ou melloras de ser o caso.

9. Outros apartados